

Radni tim za muzeje, zapisnik s 1. sastanka

- sastanak je održan u Pazinu, 10. studenog
- sastanku su prisustvovali: Lidija Nikočević, Katarina Marić, Vedran Kos, Elena Uljančić Vekić i Davor Mišković

Na sastanku je mapirano stanje u muzejskoj djelatnosti u Istri, i izdvojeno je nekoliko ključnih tema o kojima valja raspravljati prilikom razmišljanja o strategiji razvoja muzejske djelatnosti. Muzeji u Istri uglavnom su završili svoje osnovne poslove poput rada na inventarnim knjigama, katalogizaciji zbirki i sl. Radi se o možda i najvažnijim poslovima u muzejskoj djelatnosti, no sada je važno napraviti i odlučni korak prema javnosti, koja je i korisnik i vlasnik muzeja. U tom smislu radi se na postavljanju suvremenih postava koji će privući publiku, ali i koji će imati važnu obrazovnu funkciju. Pa ipak, u realizaciji izložbenih djelatnosti muzeji se suočavaju s brojnim problemima. Ovi problemi trenutno čine najvažniju prepreku kvalitetnom razvoju muzejske djelatnosti u Istri. Radi se ponajprije o problemima izložbenog prostora. Gotovo svi istarski muzeji smješteni su u zgradama koje se zbog svoje povijesne i kulturne vrijednosti svrstavaju pod kulturna dobra. Kako je u takvim prostorima iz simboličkih (ali i zakonskih) ograničenja nemoguće napraviti zahvate koji će ove zgrade podrediti muzejskoj djelatnosti većina istarskih muzeja nema ni osnovne uvjete za postavljanje kvalitetnih izložbi. No, zgrade u kojima su smješteni muzeji generiraju i druge probleme poput neadekvatnih uvjeta u depoima zbog nemogućnosti da se reguliraju znatne oscilacije u temperaturi i vlazi. Ukratko, prostori u kojima su smješteni muzeji predstavljaju prepreku razvoju muzejske djelatnosti.

Nadalje, zavičajni muzeji u Istri, kojih je sedam, nalaze se u problemima zbog iznimne kompleksnosti vlastitih zbirki. Ovi muzeji osim povijesne i etnografske zavičajne građe često u svome fondusu imaju građu od antičkih predmeta do djela suvremene vizualne umjetnosti. To postavlja iznimne zahtjeve pred zaposlenike muzeja koji često nisu u mogućnosti obraditi tako kompleksnu građu. Ovaj problem mogao bi biti riješen fleksibilizacijom radnih odnosa u muzejima, ali za takvu promjenu nema zakonske osnove. Naravno pitanje je postoji li i širi društveni konsenzus oko jedne takve promjene. Jedno od rješenja svakako je izdvajanje galerija moderne umjetnosti ili pak preuzimanje ovog fonda od strane neke druge institucije, koja će omogućiti da ova građa ostane u posjedu i na uživanje građanima Istre. Ono što je pozitivno kada govorimo o muzejskim zbirkama jest činjenica da manje općine započinju stvarati vlastite zbirke. Na taj se način rasterećuju muzeji, a ove općine dobivaju zanimljiv i njima važan sadržaj. Stvaranje zbirki u manjim mjestima reflektira povećano zanimanje za pitanja identiteta ovih općina i gradova. Naime, njihov identitet je bio ugrožen uslijed raznih političkih, socijalnih i ekonomskih promjena i sada se ponovo izgrađuje. Ova činjenica pozitivna je za istarske muzeje jer utječe na povećani interes publike, koji bilježe istarski muzeji.

Nedovoljna suradnja među istarskim muzejima, koja je važna činjenica kada se razmišlja o strategiji razvoja istarskih muzeja, proizlazi iz strukturnih razloga - različiti osnivači koji imaju vrlo različite financijske mogućnosti, različit sadržaj i veličina zbirki, i na koncu različita javna funkcija. Pa ipak, brojna su područja moguće suradnje unatoč ovim strukturnim uvjetima, kao što su suradnja u području edukacije osoblja, suradnja u području razvoja obrazovnih usluga, suradnja u izlagačkoj djelatnosti, suradnja u ulaganjima u zajedničku infrastrukturu (depoi, izložbeni prostori) i osoblje. Nadalje ova suradnja potrebna je i radi uključivanja u tokove međunarodne suradnje (osobito one koja osigurava financiranje iz fondova Europske unije) i radi razvijanja suradničkih projekata s drugim sektorima. Ovdje je kroz primjer kako radionice tradicijskog tkanja mogu bitno doprinjeti razvoju kvalitetne ponude u agroturizmu istaknuto da turistički sektor još uvijek nije prepoznao suradnju s muzejima kao važnu investiciju u razvoj destinacije na kojoj djeluju.

Osim nesuradnje među samim muzejima istaknuto je da ne postoji dovoljna suradnja muzeja s drugim institucijama poput arhiva i knjižnica na programima koji bi pobudili zanimanje stručne javnosti, ali i građana Istre.

Upravo se umrežavanje muzeja i ulganje u zajedničku infrastrukturu i osoblje pokazuje kao strateški cilj koji bi valjalo realizirati na nivou Istarske županije u narednom razdoblju. Ovaj cilj uključuje suradnju u izlagačkoj i izdavačkoj djelatnosti, suradnju u razvoju obrazovnih usluga, zapošljavanje zajedničkog osoblja, početak investicija u zajedničku infrastrukturu (izlagački prostor i depoi), razvijanje zajedničkih međunarodnih projekata. Tijelo koje bi trebalo preuzeti brigu o implementaciji ovog cilja je Istarska kulturna agencija, u suradnji sa samim muzejima.

Zapisnik sastavio Davor Mišković